

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/541/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

83/2013. (IV. 10.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2012. július 4-én előterjesztett **panaszát** a 2013. április 10-én – dr. Kádár András Kristóf és dr. Féja András testületi tagok távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos az Országgyűlés Irodaházának postázójában terjesztette elő panaszát egy a 2012. június 29-én B. város egyik kerületében, az M. híd egyik hídfőjénél foganatosított igazoltatás miatt. A panaszt a Testület 2012. július 4-én érkezett.

I.

1) A panaszos előadta, hogy 2012. június 29-én 23 óra 17 perckor a B. város egyik kerületének rakpartján, a járdán, barátaival együtt haladt a belváros irányába, amikor észlelték, hogy két szolgálati jelleggel ellátott rendőrségi gépkocsi nagy sebességgel érkezik velük szembe, majd a közlekedési szabályokat figyelmen kívül hagyva megfordult és visszaindult a belváros irányába. A panaszos és társai 23 óra 25 perckor érkeztek meg az M. híd hídfőjéhez, ahol a híd alatti részen egy rendőrségi mikrobusz, két rendőrségi gépkocsi és mintegy 30 rendőr állt körbe és az intézkedés okának és céljának közlése nélkül az igazolványok, átadására szólította fel őket. Egy rendőr elkezdte összegyűjteni az igazolványokat, nevét és azonosító számát a panaszossal nem közölte. A rendőrökön nem volt elhelyezve tépőzárás azonosító szám, a fém jelvényeken lévő kisméretű számok a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

megvilágítási körülmények miatt nem voltak olvashatók. A begyűjtött igazolványokkal néhány rendőr elsétált, miközben a többiek a jelenlévők ruházatát és táskáját vizsgálták át. A panaszos sérelmezte, hogy táskája tartalmát megalázó módon a koszos aszfaltra kellett kitennie, mert a rendőröknél nem volt az Európában megszokott és a határőrségnél is alkalmazott asztal. Ezt követően a rendőrök, a jelenlévők telefonjait szétszedték és a telefonok IMEI számát rögzítették. Az egyik rendőr a panaszosra is ráparancsolt, hogy vegye ki az akkumulátort a telefonból, amelyet a panaszos nem akart megtenni, mert jogellenesnek tartotta ezt a cselekményt. Az agresszív, fenyegető fellépés hatására azonban végül eleget tett – akarata ellenére – az utasításnak és tűrte, ahogyan a bűncselekményt elkövető rendőrök az IMEI számot írásban rögzítették. A panaszos szerint az intézkedés 2012. június 30-án 0 óra 4 perccig tartott. A panaszos nem észlelte, hogy adatait a Schengeni Információs rendszerből, a körözési nyilvántartásból lekérték volna, panaszosi állítás szerint ismeretlen okból készletező adatgyűjtést folytattak a rendőrök. A panaszos igazolványát visszaadó rendőr a panaszos kérésére sem közölte nevét, azonosító számát, ez utóbbit pedig a panaszos a fényviszonyok miatt leolvasni nem tudta.

Fentiek alapján kérte a panaszos a Testület vizsgálatát azzal, hogy a Testület a panasz egy példányát a B. városi Nyomozó Ügyészség részére küldje meg a szükséges vizsgálatok lefolytatása céljából.

2) A Testület megkeresésére a panaszos közölte, hogy a rendőri intézkedést megelőzően társaival együtt szabályosan közlekedett, úgyszintén kérdésre válaszolva közölte azt is, hogy a telefonját saját maga szedte szét, de csak többszöri (rendőri) felszólításra, mert nem tartotta jogszerűnek ezt az intézkedést.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Készenléti Rendőrségtől és a Budapesti Rendőr-főkapitányságtól (továbbiakban: BRFK), valamint megküldeni kérte az ügygel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját.

1) A Készenléti Rendőrség parancsnoka 2012. augusztus 22-én kelt levelében arról tájékoztatta a Testületet, hogy a Készenléti Rendőrség bevetési csoportja 2012. június 29-én 23 óra 20 perckor a BRFK állományaiba tartozó M. T. r. főhadnagy utasítására megjelent a B. város egyik kerületében található M. híd egyik hídfőjénél, ahol a BRFK alegységei folytattak intézkedést. A BRFK helyszíni parancsnokának utasítása alapján a Készenléti Rendőrség beosztottjai csak az igazoltatások biztosításában vettek részt, nem kezdeményeztek intézkedést. A helyszíni parancsnok kérésére az intézkedésekről a bevetési csoport kézi kamerájával készített felvételeket, melyeket DVD lemezen a Készenléti Rendőrség parancsnoka a Testület rendelkezésére bocsátott, megjegyezve, hogy a panaszossal szemben a Készenléti Rendőrség állománya nem fogantatosított intézkedéseket, ezért a Testület kérdéseinek megválaszolására a BRFK rendelkezik adatokkal.

2) Megküldte a BRFK Hivatala Sz. T. r. alezredes, osztályvezető által 2012. augusztus 21-én készített, és P. I. r. ezredes közrendvédelmi főosztályvezetőnek szóló jelentést (továbbiakban: jelentés).

A jelentés szerint az „FRP által készített iratban csak az intézkedés ténye szerepel, az intézkedéssel kapcsolatos konkrét panaszt nem tartalmazza. Az FRP felé benyújtott panasz ismeretének hiányában az érdemi kivizsgálásra nincs lehetőségem, csak az iratban megfogalmazott kérdésekre van mód válaszolni.” A jelentés egyben megjegyzi, hogy a panaszos ugyanezen intézkedés kapcsán a BRFK Központi Panaszirodáján előterjesztett panasz kivizsgálásra került, ezért – a jelentés szerint – a Testület kérdései a kivizsgálás kapcsán részben megválaszolásra kerültek.

A jelentés rögzíti, hogy a szóban forgó rendőri intézkedésben H. Zs. r főhadnagy vezetésével a BRFK részéről 9 fő beosztotti állomány vett részt. Az intézkedésben segítséget nyújtott a Készenléti Rendőrség egyik egysége is.

Az intézkedés előzménye az volt, hogy 2012. június 25-től 2012. július 1-ig az „EuroGames 2012. Budapest” nevű rendezvénysorozat került lebonyolításra, melynek hajókirándulását – bűnügyi információk szerint – egy szélsőséges csoport meg kívánt zavarni. E csoport felkutatása volt a feladata a H. Zs. r. főhadnagy által vezetett egységnek, és e csoporthoz tartozott a panaszos is. A csoport tagjait a Budapest Rendőr-főkapitánya által elrendelt fokozott ellenőrzés, valamint a rendelkezésre álló bűnügyi információk alapján vonták intézkedés alá a rendőrök, melynek jogalapja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdés, a 29. § (1) bekezdés a) pontja és a 30. § (1) bekezdése volt. A rendőrök a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 5. § (1) bekezdése és 25. § (1) bekezdése szerint szakszerűen intézkedtek.

A jelentés kiemelte, hogy a rendőrök az intézkedés megkezdésekor közölték a panaszossal (és társaival), hogy fokozott ellenőrzés keretében kerül sor az igazoltatásra és ruházatátvizsgálásra. A jelentés hivatkozik e kérdés kapcsán arra, hogy maga a panaszos is elismerte, hogy az intézkedést megelőzően H. Zs. r. főhadnagy teljesítette az Rtv. 20. § (2) bekezdésében előírtak közlését.

A jelentés szerint az Rtv. 29. § (6) bekezdése és 30. §. (3) bekezdése alapján vizsgálták át a panaszos ruházatát és csomagját, ennek célja az esetleges szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetéséhez szükséges eszközök felkutatása volt. Ennek keretein belül került sor az intézkedés alá vontaknál, így a panaszosnál „feltalált mobiltelefon IMEI számának adminisztrálására és körözésben történő ellenőrzésére.” A jelentés szerint a rendőr kérésére az intézkedés alá vont szerelte szét a készüléket, a hátlap levétele és akkumulátor eltávolítása után vált láthatóvá az IMEI szám. Azon esetekben, amikor az intézkedés alá vont nem volt hajlandó szétszedni a készüléket a nyomógombok segítségével került sor az azonosító előhívására. A készülékek nem kerültek elvételre (birtokból nem kerültek ki), így a körözésben történő ellenőrzésre csak adminisztráció útján kerülhetett sor.

Az intézkedés, amely a jelentés szerint kulturált tisztelettudó hangnemben zajlott és 14 főt érintett, 2012. június 29-én 23 óra 30 perctől, 2012. június 30-án 0 óra 5 percre tartott.

Ezután a jelentés szövegszerűen idézi az Rtv. 12.§ (1) bekezdését, a 13. § (1) és (3) bekezdését, a 15. § (1) és (2) bekezdését, a 19. § (1) bekezdését, a 20. § (1) bekezdés a) pontját, valamint (2) és (4) bekezdését, a 24. § (1) bekezdését, a 29. § (1) bekezdés a) pontját és (6) bekezdését, a 30. § (1) és (3) bekezdését, a 42. § (1) bekezdését, továbbá a Szolgálati Szabályzat 5. § (1) és (6) bekezdését és 25. §-ának (1) bekezdését.

3) Megküldte a megkeresett rendőri szerv Sz. T. r. alezredes osztályvezető által P. I. r. ezredes részére 2012. július 13-án készített, a panaszos által 2012. június 30-án a BRFK-nál személyesen előterjesztett panaszának kivizsgálásról készített jelentést (továbbiakban: parancsnoki kivizsgálás).

A parancsnoki kivizsgálásban ismertetett panaszban foglaltak szerint, a panaszos 2012. június 29-én 23 óra 30 perc körüli időben többedmagával azért tartózkodott az M. híd egyik hídfőjénél, hogy az akkor hajókiránduláson részt vevő „deviáns olimpia” résztvevői felé tiltakozásukat fejezzék ki. Ezért vonta intézkedés alá a csoportot fokozott ellenőrzés keretében a rendőri egység és ezért került sor igazoltatásukra, ruházatátvizsgálásukra. A telefonok IMEI számát a körözési nyilvántartásban történő ellenőrzés érdekében írták fel.

A parancsnoki kivizsgálás ezt követően megismétli azon információkat, amelyek a jelentésben is szerepeltek, ideértve a jogszabályi hivatkozásokat is. A jelentésben foglaltakhoz képest annyi többletinformáció szerepel ezen okiratban, hogy az intézkedés alá vont személyek, így a panaszos adatainak ellenőrzése is megtörtént a KIR, illetve SIS rendszerben, amelyet a Készenléti Rendőrség állománya hajtott végre. Ugyancsak ellenőrizték a telefonokat is, azonban sem az ellenőrzött személyek, sem a telefonok nem szerepeltek körözési rendszerben. Hivatkozik továbbá a parancsnoki kivizsgálás arra is, hogy a lekérdezéseket úgy hajtották végre, hogy az ellenőrzött adatok mások számára ne legyenek hozzáférhetők.

A parancsnoki kivizsgálás szerint a panaszossal szemben lefolytatott intézkedés törvényes, szükséges, és szakszerű volt, amely az arányossági követelményeknek mindvégig megfelelt.

4) Megküldte a BRFK az igazoltatásokat foganatosító egység vezetőjének H. Zs. r. főhadnagynak a 2012. július 17-én készített jelentését (továbbiakban: rendőri jelentés).

A r. főhadnagy 2012. június 29.-én mobilcsoport irányításával látott el szolgálatot az EuroGames 2012 Budapest rendezvénysorozattal kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása érdekében. A szolgálat ellátása során 23 óra 30 perc körül azt az utasítást kapta a r. főhadnagy a „Rendezőtől”, hogy menjen az M. híd egyik hídfőjéhez, ahol a rendezvényt ellentétes érzelmű személyek gyülekeztek. A helyszínen ezen személyeket intézkedés alá vonták, miközben az egységet megerősítették. A helyszínen az intézkedés alá vont személyektől a személyi igazolványt elkérték, továbbá, mivel fokozott ellenőrzés volt elrendelve az adott időre, a mobiltelefonok IMEI számának ellenőrzését és rögzítését is elkezdték. Az egység másik fele a ruházatátvizsgálást illetve az intézkedés biztosítását hajtotta végre. A r. főhadnagy szerint a Készenléti Rendőrség mobilcsoportja is két részre oszlott, az egyik fele az adatok priorálását végezte, a másik fele pedig az intézkedés alá vont személyek mozgását kontrolálta. Végül a r. főhadnagy megjegyezte, hogy mivel fokozott ellenőrzés volt elrendelve, ezért „nem volt életszerűtlen számára”, hogy a mobiltelefonokat is leellenőrizték, és a számukat rögzítsék, „hisz a maradéktalan rendőri intézkedés végrehajtásához ez is hozzátartozik”.

5) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a panaszos által 2012. június 30-án a BRFK Központi Panaszirodán írásban előterjesztett panaszának másolatát. E szerint a panaszos (és társai) tiltakozni akart egy – álláspontja szerint – közérkölcstől sértő, a kereszténységet meggyalázó magatartás ellen, amikor megjelentek a rendőrök és közölték, hogy fokozott

ellenőrzés van elrendelve, melynek keretében igazoltatást és ruházatátvizsgálat fogyanatosítanak. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök a telefonok IMEI számát rögzítették, arra hivatkozva, hogy azokat a körözési nyilvántartásban kívánják ellenőrizni. A panaszos megjegyezte továbbá, hogy nem észlelte a helyszínen a telefonokra vonatkozó lekérdezés végrehajtását.

6) Megküldte a megkeresett rendőri szerv a panaszos 2012. június 30-án előterjesztett panasa alapján folytatott közigazgatási eljárást felfüggesztő határozatát.

7) A Testületnek – más panaszüggyel kapcsolatos korábbi megküldés alapján – rendelkezésére állt, Budapest Rendőr-főkapitányának a 2012. június hó 19. napján kiadott egyedi utasítása, melyben a főkapitány 2012. június 25 -től 2012. július 8-ig, az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése alapján fokozott ellenőrzést rendelt el B. város területére. Az utasítás indokolása szerint a fokozott ellenőrzés elrendelésére egyrészt a 2012. június 27-től 2012. július 1-jéig megrendezésre került EuroGames rendezvény, másrészt az azt követő LMBT fesztivál miatt került sor.

Az egyedi utasítás hivatkozik arra, hogy a korábbi években a másságukat nyíltan felvállaló résztvevőket mind verbálisan, mind tettelesen érték atrocitások, a különféle szélsőséges csoportok nyíltan fenyegetik a világhálón a rendezvényekre érkező személyeket, szervezeteket. A jogellenes cselekmények megelőzése, a közbiztonság fenntartása érdekében ezért tartja indokoltnak az utasítás a fokozott ellenőrzés elrendelését.

8) Megküldte a rendőrség a Készenléti Rendőrség állományába tartozó S. É. r. őrmester által készített video felvételeket. A felvételek, a rajtuk lévő – a rendőrség és a panaszos elmondásával megegyező – dátum és időpont feliratozás szerint, az M. híd egyik hídfője alatti intézkedést 2012. június 29-én 23 óra 24 perc, és 2012. június 30-án 0 óra 30 másodperc között rögzítik.

A felvételek szinte kizárólag az intézkedés alá vont személyeket és az intézkedés egyes cselekményeit mutatják. Az intézkedés kezdete nem látható, így az akkor elhangzottak sem hallhatók a felvételen. 23 óra 24 percnél láthatóak az intézkedés alá vont csoport tagjai. Az aluljáróban a falnál, átlagos nyári ruhába öltözött fiatalember állnak és beszélgetnek, miközben a háttérből hallhatók az igazoltatással kapcsolatos szövegrészletek, a kép és a hang emiatt több esetben nem beazonosítható. Az aluljáró kijáratánál rendőrségi jelleggel ellátott mikrobusz, a másik oldalon egy sötét színű civil gépkocsi áll. Az intézkedés során hangos szót, ingerült megjegyzéseket nem lehet hallani, az intézkedés alá vontak részéről elhangzik egy-egy megjegyzés, ezek azonban semmiképpen sem sértőek vagy bántóak. A rendőrök hangneme udvarias, több esetben hallható, ahogyan a rendőr a nevét és rendfokozatát közli, úgyszintén az intézkedéssel kapcsolatos panasz előterjesztésnek helyéről (ideértve a Testületet is) és a panasz benyújtásának határidejéről ad tájékoztatást. A felvételen elsősorban a ruházat és csomagátvizsgálás, valamint a telefonok ellenőrzésének menete került rögzítésre. 23 óra 32 percnél egy világoszöld pólós fiatalembert kér arra a rendőr, hogy a telefonját szedje szét, mert annak IMEI számát rögzíteni kívánják. A zöld pólós fiatalembernek a rendőr elmondja, hogy hogyan kell szétszedni a telefont, végül azonban a rendőr szedi szét a készüléket melynek egy részét elviszi (23 óra 34 perc 25 másodperc) majd visszahozza (23 óra 35 perc 41 másodperc) és felajánlja segítségét az összerakáshoz. Egy fehér dzsekit viselő fiatalemberrrel (23 óra 36 perc 53 másodperctől) közli a rendőr, hogy pakoljon mindent a zsebeiből, mert ruházatátvizsgálat fog végezni. A fiatalembert a kérésnek eleget tesz, a zsebében lévő szokásos tárgyakat (kulcs, telefon, zsebkendő, igazolvány) a rendőri felszólítás

szerint az aszfaltra helyezi. A dzsekit a rendőr külön is átvizsgálja, majd a neki háttal álló fiatalember ruházatát is.

23 óra 46 perc 15 másodperctől látható egy vékony testalkatú, fekete pólót, sötét nadrágot és tornacipőt viselő, félhosszú hajú fiatal hölgy ruházatátvizsgálása és telefonjának ellenőrzése.

(Megjegyzés: vélhetően a panaszos, mert a három egymás mellett álló fiatal hölgy közül a középső, fehér ujjatlan trikót és fehér nadrágot viselő szemüveges nő neve jól hallható a felvételen, míg az utolsóként átvizsgált, fekete ujjatlan felsőt és világos szoknyát viselő hölgnél két telefon is van, míg a panaszos egyértelműen csak egy telefon átvizsgálásáról tett említést.)

A panaszosról készült felvételek a ruházatátvizsgálásnál kezdődnek, ezért a vele szembeni intézkedés teljes folyamata nem látható. Jól látható, ahogyan a panaszosnál lévő tárgyakat (papírsebkenő, napszemüveg, cigarettás doboz, stb.) a táskájából a földre pakoltatják, majd ruházatát egy rendőr nő átvizsgálja. A rendőrnő bal karján a rövid ujjú sötétkék pólón a rendőrségi címer, alatta a rendfokozatjelzés látható. A panaszos elkezd visszapakolni a földről a táskába, amikor rászól a rendőr, hogy a telefonját ne tegye el, mert arra még szükség lesz. Ekkor 23 óra 48 perc 4 másodpercnél kérdezi meg a panaszos kissé emelt hangon, hogy az miért kell. Ekkor egy férfi rendőr veszi át az intézkedést és közli, hogy fokozott ellenőrzés van és ennek keretében tárgykörözést hajtanak végre, közli továbbá, hogy nem a telefonra, csak annak IMEI számára van szükség. A panaszos felháborodik, megkérdezi, hogy „mi a franc ez”, ilyen még soha nem volt sem vele, sem a többiekkel szembeni igazoltatásoknál. A rendőr azt mondja, hogy most alaposan csinálják a fokozott ellenőrzést és megkérdezi a panaszos, hogy hallott-e a tárgykörözésről. A panaszos hangot ad felháborodásának, de eleget tesz a rendőri utasításnak, megpróbálja szétszedni a telefonját, de nem sikerül. Ezután oda akarja adni a rendőrnek, aki közli, hogy ő még annyira sem ért hozzá, végül a panaszos szedi szét a telefont, amelyet oda akar adni a rendőröknek. Ekkor kis tanácstalanság észlelhető az ott lévő két rendőr között, szemmel láthatóan egyikük sem akar nyúlni a szétszedett telefonért, végül egyikük elviszi (23 óra 49 perc 58 másodperc) valahová, majd 23 óra 50 perc 34 másodpercnél visszahozza és átadja a panaszosnak. A panaszos méltatlankodik az eljárás miatt, szemmel láthatóan a telefonelvételnél lett ingerült és ennek hangot is ad. („Miért őket vegzálják, miért nem a buzikat”) Végül a rendőr megköszöni a panaszosnak az együttműködést, amelyre a panaszos azt válaszolja, hogy „nem vagyok együttműködő az AVO-sokkal”

Ezt követően hasonló módon kezdődik a panaszos mellett álló fehér ruhás hölgy ruházatátvizsgálásának felvétele 23 óra 51 perc 12 másodpercnél. A táskájából ugyanúgy a földre kell pakolnia annak tartalmát, mint a többieknek, majd átvizsgálás után a rendőrök elkérik az ő telefonjának IMEI számát is. A fehér ruhás hölgy a szó szoros értelmében foggalkörömmel próbálja szétszedni telefonját, végül sikerül, kiveszi az akkumulátort és átadja a készüléket 23 óra 52 perc 56 másodpercnél. Közben 23 óra 52 perc 46 másodpercnél jól hallhatóan bediktálja a nevét, miközben egy rendőr fehér jegyzetömbbel a kezében áll és rögzíti az adatokat. A készüléket 23 óra 53 perc 30 másodpercnél kapja vissza.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának jogalapját, a szolgálati fellépés

módját, a ruházat- és csomagátvizsgálás jogalapját és végrehajtásának módját, valamint a panaszos telefonja adatainak rögzítését.

A Testület a panasz eljárás során arra a megállapítása jutott, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében biztosított emberi méltósághoz, a VI. cikk szerinti személyes adatok védelméhez, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

1) A Testület a panaszos beadványa alapján elsőként vizsgálat tárgyává tette a panaszos igazoltatásának jogalapját.

A rendőrségi iratok közül a jelentés és a parancsnoki kivizsgálás mind az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontját, mind az Rtv. 30. § (1) bekezdését megjelöli a panaszos igazoltatásának jogalapjaként.

A videofelvételen többször is elhangzik a rendőrök részéről a fokozott ellenőrzésre történő hivatkozás egyrészt az igazoltatás, másrészt a telefonok ellenőrzése kapcsán.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint: „A rendőr a feladata ellátása során a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.”

Az Rtv. 30. § (1) bekezdése pedig a következőképpen rendelkezik: „A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítására, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.”

A Testület a rendelkezésre álló dokumentumok, mindenekelőtt Budapest Rendőr-főkapitányának a II. rész 7. pontjában ismertetett egyedi utasítása alapján a panaszos igazoltatását az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése alapján vizsgálta.

A jelentés arra hivatkozott, hogy bűnügyi információk szerint egy szélsőséges csoport meg kívánta zavarni az EuroGames rendezvény résztvevőinek szervezett hajókirándulást, ezért a H. Zs. r. főhadnagy által vezetett alegység kapott parancsot ezen csoport felkutatására. Ennek megtörténte után vont a intézkedés alá azt a csoportot a rendőri egység, amelynek a panaszos is tagja volt.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése alapján „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”.

Az Rtv. itt hivatkozott rendelkezése, figyelembe véve az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdését és a rendezvény biztonságos lebonyolítása érdekében kiadott fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasítását is, a **Testület megállapítása szerint kétségkívül megalapozta az intézkedési kötelezettséget, így a rendőrök kellő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost, ezért nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.**

2) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem közölték az intézkedés tényét és célját, továbbá a rendőrök azonosító száma a megvilágítási körülmények miatt nem volt olvasható és azt kérésére sem közölték vele.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdése alapján a rendőrt az intézkedés során *a)* az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye igazolja, míg a (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A jelentés szerint a panaszos a BRFK-hoz benyújtott panaszában maga is azt írta, hogy H. Zs. főhadnagy az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglalt „tartalmi követelményeket” közölte, továbbá a parancsnoki kivizsgálás szerint az igazoltatás a Szolgálati szabályzat 5. § (1) bekezdése és 25. § (1) bekezdése alapján szakszerűen került végrehajtásra.

A Testület ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy a panaszos a BRFK-hoz intézett panaszában valóban azt írta, hogy az intézkedés tényét és célját közölték a rendőrök, arról azonban a panaszos e beadványban nem tesz említést, hogy a rendőrök a szolgálati fellépésre vonatkozó valamennyi követelménynek eleget tettek volna.

Ugyanakkor tény, hogy a videofelvételen a panaszos igazoltatásának kezdete nem látható, a kamera ugyanis a ruházatátvizsgálástól kezdte követni a panaszossal szembeni intézkedést. Az azonban a felvétel alapján megállapítható, hogy az intézkedés végén a panaszos nem kifogásolta a név és azonosító szám közlésének elmulasztását, illetve erre irányuló kérdést sem intézett a rendőrökhöz.

A Testület megállapítása szerint **az intézkedés tényét és célját közölték a rendőrök, ezért e tekintetben nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanakkor a Testület nem tudta megállapítani, hogy az intézkedés kezdetén a rendőrök közölték-e nevüket és azonosítószámukat, ezért e vonatkozásban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

3) Kifogásolta a panaszos, hogy a rendőrök a ruházatát és táskáját átvizsgálták, melynek során a táská tartalmát megalázó módon az aszfaltra kellett kipakolnia.

Az Rtv. 30. §-ának (2) és (3) bekezdése szerint: „(2) A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat. (3) A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv

vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”.

A fenti rendelkezések nem teszik kötelezővé a rendőr számára fokozott ellenőrzés esetén a ruházat- és csomagátvizsgálást, annak – indokolt esetben – csak a lehetőségét teremtik meg. A Testület – mérlegelve az egyedi utasításban hivatkozott korábbi tapasztalatokat, a rendőrség bűnügyi információit, a panaszosnak (és társainak) a rendezvény résztvevőivel szembeni tiltakozási szándékát –, **úgy ítélte meg, hogy a rendőrök kellő joggalappal fogatosították a ruházat- és csomagátvizsgálást, melynek okán nem sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő joga.**

Ugyanakkor az Rtv. 15. § (1) bekezdésében megfogalmazott általános arányossági követelményt, mely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, ezen intézkedés végrehajtásánál is figyelembe kell venni. A videofelvételeken is jól látható, ahogy a panaszosnak (és társainak) a táskájában lévő személyes tárgyait, valóban megalázó módon, az aluljáró erősen szennyezett aszfaltburkolatára kellett kipakolnia. Figyelembe véve azt, hogy a rendőröknek több gépjármű –köztük egy mikrobusz – is rendelkezésére állt az intézkedés során, a Testület álláspontja szerint elvárható lett volna, hogy a minimális higiénias feltételeket is biztosítva, a járművek rakterének igénybevitelével hajtsák végre a csomagok tartalmának átvizsgálását.

Fentiek okán a Testület megállapítása szerint, a csomagátvizsgálás végrehajtásának módja, annak aránytalan volta miatt, a panaszos emberi méltóságához fűződő jogának sérelmét eredményezte.

4) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedés során telefonját szétszedték vele és annak IMEI számát írásban rögzítették.

Az intézkedést fogatosító egység vezetője H. Zs. r. főhadnagy jelentésében úgy fogalmazott, hogy mivel fokozott ellenőrzés volt elrendelve az adott időre, a mobiltelefonok IMEI számának ellenőrzését és rögzítését is elkezdték. Jelentése végén a r. főhadnagy megjegyzi, hogy a fokozott ellenőrzésre tekintettel nem volt életszerűtlen számára a mobiltelefonok ellenőrzése és számának rögzítése, hiszen – álláspontja szerint – a maradéktalan rendőri intézkedés végrehajtásához ez is hozzátartozik.

A jelentés szerint, az intézkedés alá vont személyek ruházatának és csomagjának átvizsgálása, szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése eszközeinek feltalálására irányult, az Rtv. 29. § (6) bekezdése és az Rtv. 30. § (3) bekezdése alapján. „Ennek keretein belül” került sor a mobiltelefonok IMEI számának adminisztrálására, és körzésben történő ellenőrzésére. A jelentés szerint az intézkedés alá vont szedte szét a készüléket (néhány esetet kivéve, amikor nyomógombbal hívták elő a számot) és azért kellett adminisztratív úton ellenőrizni a körzésben, mert a készülék nem került ki az intézkedés alá vontak birtokából.

A parancsnoki kivizsgálás a telefonok ellenőrzése kapcsán lényegében szó szerint ugyanúgy fogalmaz, mint a jelentés.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése szerint „A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi”.

Az Rtv. 30. §-ának már idézett (3) bekezdése szerint a rendőrség „jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”.

A Testület fentiekben már megállapította, hogy a fokozott ellenőrzésre vonatkozó törvényi rendelkezések alapján a rendőrök kellő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost, úgyszintén kellő jogalappal rendelkeztek a ruházat és csomagátvizsgálásra is. Az Rtv. 30. §-ának rendelkezései – és az annak alapján kiadott egyedi utasításban meghatározott cél – azonban, csak a közbiztonságra veszélyes tárgyak lefoglalását teszik lehetővé, a mobiltelefon azonban ilyenek semmiképpen sem tekinthető.

Ugyancsak nem fogadható el a telefonok ellenőrzésének jogalapjaként a konkrét esetben az Rtv. 29. §-ának (6) bekezdése sem, mert a ruházat- és csomagátvizsgálásra való felhatalmazás nem terjed ki egy szokásos használati tárgy elvételére és adatainak rögzítésére.

Természetesen amennyiben a panaszossal szemben felmerült volna bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja, úgy személyi szabadságot korlátozó intézkedés egyidejű foganatosítása mellett, az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a), illetve f) pontja alapján az adott tárgy lefoglalására sor kerülhetett volna. [„33. § (2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, *b*) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható; *f*) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;”]

A Testület megállapítása szerint azonban a panaszossal szemben fentiek szerinti előállítás foganatosítására utaló körülmény, vagy gyanú még a rendőrségi iratok alapján sem merült fel, **melynek okán mobiltelefonjának elvétele és adatainak rögzítése jogszerűtlenül történt, ami a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatai védelméhez való jogának sérelmét eredményezte.**

IV.

A Testület megállapítása szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az igazoltatás, valamint emberi méltósághoz való joga a ruházat- és csomagátvizsgálás jogalapja tekintetében. Ugyancsak nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az intézkedés tényének és céljának közlése miatt, míg a név és azonosítószám közlése kapcsán a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelme nem volt megállapítható. Megállapította ugyanakkor a Testület a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmét a csomagátvizsgálás végrehajtásának módja, valamint a tisztességes eljáráshoz és a személyes adatok védelméhez fűződő jog sérelmét a mobiltelefon elvétele és adatainak rögzítése okán.

A megállapított sérelmek súlyossága indokoltá teszi azt, hogy a Testület állásfoglalását a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – megküldje az országos rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2013. április 10.

Dr. Juhász Imre
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET